

Tulevaisuus on tekoja

RAKLIn ilmastotietoisku

Marraskuu 2019

RAKLI

Ympäristösertifikaatit Suomessa

Ympäristösertifikaattien käyttö on yleistynyt rakennetussa ympäristössä. Kun ennen 2010-lukua ympäristösertifioidut kiinteistöt Suomessa voitiin laskea lähes yhden käden sormin, on niiden määrä tällä hetkellä jo useita satoja. Ympäristösertifikaatit ovat myös ajan saatossa erikoistuneet ja monipuolistuneet. Toisten sertifikaattien ohjatesa kiinteistön teknisiä ominaisuuksia kuten energiankäyttöä, osassa kokonaisuuteen kuuluu lisäksi käyttäjien terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä mittareita. Sertifiointi on mahdollisuus kiinteistönomistajille viestiä ympäristövastuullisuudestaan.

Alla esittelemme yleisimmät rakennetussa ympäristössä käytössä olevat ympäristöjärjestelmät.

LEED ja BREEAM

Lähtölaukauksena globaalien rakennusten ympäristösertifiointien kehittämiseksi toimi vuonna 1990 lanseerattu BREEAM. Tuolloin kohteena olivat yksinomaisesti uudet toimistorakennukset. Myös vuonna 1998 julkistettu LEED keskittyi alun perin vain uusiin rakennuksiin.

LEED ja **BREEAM** ovat Suomessa käytetyimmät sertifikaatit ja niiden määrä on jatkanut tasaista kasvua. Enimmäkseen niitä käytetään toimitilakiinteistöissä. Ensimmäinen LEED-sertifioitu rakennus Suomessa valmistui vuonna 2009.

Yleisen markkinatiedon mukaan LEED-sertifiointi on käytössä yli 120 hankevaiheen (Building Design and Construction) rakennuksessa ja yli 50 käyttövaiheen (Building Operations and Maintenance) rakennuksessa.

Lokakuun alussa Suomessa oli yhteensä 194 LEED-sertifioitua rakennusta. Suurin osa sertifioituista rakennuksista on toimistorakennuksia ja toiseksi suurin ryhmä koostuu liiketiloista. Ajantasaista tietoa LEED-sertifikaattien määrästä löytyy [USGBC:n sivuilta](#). BREEAMin osalta hankevaiheen (New Construction) rakennuksia on noin 40 ja käyttövaiheen (In-Use) yli 110.

Sertifikaattien tarkoituksena on varmistaa ja todentaa kiinteistöjen ympäristötehokkuus sekä mahdollistaa vertailu niiden välillä. Sertifikaatteja voi nykyään hakea niin uusiin kuin vanhoihin rakennuksiin, toimistoista kouluihin ja jopa kokonaisia alueita voidaan sertifioida.

Tällä hetkellä BREEAMin piiriin kuuluu 5 eri kategoriaa, mihin voi hakea sertifiointia:

- Uudet rakennukset
- Käytössä olevat rakennukset
- Korjattavat rakennukset
- Infrastrukturi – maa- ja vesirakentaminen ja julkiset alueet
- Yhteisöt – yleiskaavasunnittelu

YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT SUOMESSA

- **LEED ja BREEAM**
- **RTS-ympäristöluokitus**
- **Joutsenmerkki**
- **EU-ympäristömerkki**
- **Green Office**
- **WELL-sertifikaatti**

LEEDin osalta kategoriat on jaoteltu seuraavasti:

- Rakennusten suunnittelu ja rakentaminen
- Sisätilojen suunnittelu ja rakentaminen
- Rakennusten käyttö ja huolto
- Alueiden kehittäminen

Uusimmassa LEEDin päivityksessä (LEED v4.1) kiinnitetään huomiota m muun muassa materiaalien valmistuksen hiilijalanjäljen vähentämiseen ja kiertotalouden edistämiseen. Myös BREEAMin suhteen on tehty Hollannissa [raportti](#), jossa on selvitetty miten kiertotaloutta voisi paremmin huomioida BREEAMissa.

RTS-ympäristöluokitus

RTS-ympäristöluokitus on kansallinen ympäristösertifikaatti, joka on kehitetty erityisesti Suomen oloihin. Pohjalla on eurooppalaiset standardit (CEN TC 350) ja olemassa olevat suomalaiset rakentamismääräykset ja parhaat käytännöt, kuten Kuivaketju10- toimintamalli. RTS-ympäristöluokituksen kriteerit rakennushankkeille julkaistiin vuonna 2017. Kriteeristö soveltuu uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeisiin sekä käyttötarkoituksen muutoksiin. Painopisteinä luokituksessa ovat sisäilman laatu, kosteusteknisten riskien hallinta ja energiatehokkuus.

Tänä vuonna on julkaistu RTS-ympäristöluokituksen kriteerit jo olemassa oleville toimisto- ja palvelurakennuksille. Kriteeristö on jaettu kahteen osaan: kiinteistölle ja kiinteistön käyttäjille. Kiinteistöissä pääteemat ovat ylläpito, ympäristövaikutukset ja sisäilmaston laatu. Käyttäjien osalta pääteemoina ovat ympäristövastuu ja työhyvinvointi. Tällä hetkellä käyttövaiheen RTS-ympäristöluokituksen on saanut 4 olemassa olevaa kiinteistöä.

Joutsenmerkki

Joutsenmerkki on Pohjoismaissa käytössä oleva ympäristömerkki. Joutsenmerkkiä voi hakea uudisrakennuskohteisiin (esimerkiksi asuinrakennukset, koulurakennukset ja vapaa-ajan asunnot) ja korjausrakennuskohteisiin (edellisten lisäksi muun muassa toimistorakennukset). Myös hotelleihin, ravintoloihin ja kongressikeskuksiin voi hakea Joutsenmerkkiä.

Joutsenmerkin kriteerit pyrkivät varmistamaan sen, että talo on ympäristöystävällinen koko sen elinkaaren ajan. Vaatimuksia liittyy esimerkiksi energiankäyttöön, rakennusmateriaaleihin, sisäilmaan ja rakentamisen laadunhallinnalle. Ensimmäinen Joutsenmerkki rakennukselle myönnettiin Suomessa vuonna 2015 luhtitalolle Järvenpäässä. Tällä hetkellä Suomessa on 4 Joutsenmerkittyä kohdetta ja 7 kohdetta rakenteilla.

EU-ympäristömerkki

EU-ympäristömerkki luotiin vuonna 1992 ja sen taustana on ollut edistää sellaisten tuotteiden myyntiä, joiden ympäristönsuojelullinen taso on korkea. Nykyään tuotteiden lisäksi esimerkiksi majoituspalvelut voivat hakea EU-ympäristömerkkiä. Näissä kriteereissä on kiinteistöön ja sen käyttöön liittyviä vaatimuksia. Vaatimuksissa pureudutaan yleistä hallintoa, energia-asioita, vesiasioita, jätteitä ja jätevesiä koskeviin arviointiperusteisiin.

Suomessa merkin käyttö majoituspalveluiden osalta on ollut erittäin marginaalista. EU-ympäristömerkittyjä kohteita ovat olleet Hotelli AVA Helsingissä ja nuoriso- ja luontomatkailukeskus Metsäkartano Rautavaarassa, mutta tällä hetkellä Suomessa ei ole yhtään majoituspalvelua, jolla olisi käytössään EU-ympäristömerkki. Euroopassa EU-ympäristömerkittyjä hotelleita on yli 70 ja leirintäalueita 6 kappaletta.

Green Office

Green Office on WWF:n kehittämä toimistoille tarkoitettu ympäristöjärjestelmä, jonka tavoitteena on tehdä toimistotiloista ympäristöystävällisempiä. Lähtökohtana on itsearviointi, jonka pohjalta tehdään vuosittainen suunnitelma, jolla pyritään vähentämään haitallisimpia ympäristövaikutusten aiheuttajia.

Green Officen ytimessä ovat 7 teemaa, joissa suurimmat ympäristövaikutukset tapahtuvat:

1. Johtaminen
2. Viestintä ja sitouttaminen
3. Energia ja vesi
4. Hankinnat
5. Kierrätys, lajittelu ja siivous
6. Liikkuminen
7. Ruoka

Suomessa Green Office on käytössä 148 organisaatiossa ja toimistoja on yhteensä 345.

WELL-sertifikaatti

WELLin ideana on tuottaa laajaan tieteelliseen tutkimustietoon perustuen ihmisten terveyttä ja hyvinvointia edistäviä tiloja.

Sertifioinnissa on määritelty 10 eri hyvinvointiin vaikuttavaa osa-aluetta:

- Laadukas sisäilma
- Puhdas juomavesi ja säästeliäs veden käyttö
- Terveellinen ruoka
- Laadukas ja toiminnallinen valaistus ja luonnonvalon hyödyntäminen
- Liikkuminen ja fyysisten aktiviteettien edistäminen
- Lämpöviihtyvyys, sopivan miellyttävä ja tasainen lämpötila
- Miellyttävä akustiikka
- Turvalliset ja sisäilman kannalta terveelliset materiaalit
- Hyvinvointia tukevat tilaratkaisut
- Yhteistyöhön kannustavat tilaratkaisut

Näiden pohjalta voidaan luoda hyvinvointia tukevia ratkaisuja toimitiloissa. WELL on myös suunniteltu yhteensopivaksi LEEDin ja BREEAMin kanssa.

Maailmanlaajuisesti WELL-sertifioituja kohteita on yli 170 ja käynnissä on 1900 hanketta. Suomessa on sertifioitu yksi kohde ja käynnissä 6 hanketta.